

קובץ

הערות וביאורים

בלקו"ש, בשיחות, בנגלה ובחסידות

פינחס

גליון מו (שמה)

יוצא לאור ע"י

תלמידי בית המדרש דמוסד חינוך אחלי תורה

417 טראַי עוועניו • ברוקלין, ניו יאָרק

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים ושש לבריאה

ת ו כ ן ה ע נ י נ ל י ם

ל ק ו ט ל ש ל ח ו ת

- ההפרש בהביטול דייעקב לאברהם ד
 מסי"נ היא בחי' יחידה ה
 פרה העשירית לע"ל ו
 הל' קרבנות עשיר (ל' רבים) ז

ש ל ח ו ת

- במקום שהרמב"ם חזר בו אם צריכים לפסוק כהמחבר ח
 קצת מקומות שכתבו דאילו ראה המחבר כו' לא היל' פוסק ט
 כן ט
 פלוגתת הכפי אהרן והפני יצחק וגבי פסקי המחבר ט
 אם בפסקי דינים שבספרים שייך אחרי רבים להטות י
 ביחזקאל משמע דהלויים לא ינחלו נחלה יא
 בית הבחירה יב
 אודות השאלה בפירש"י בשחת ל"ז תמוז יב
 בהא דנשאר הפסק הקודם אף שמצאו כת"י יג

פ ש ו ט ו ש ל מ ק ר א

- מהו השבח ששיבחה תורה את פינחס יד
 עה"פ (כה, יג) והיתה וגו' אשר קינא לאלוקיו יד
 עה"פ (כה, יז-יח) צרור את המדינים וכו' טו
 עה"פ (כו, ה) ד"ה משפחת החנכי טו
 עה"פ (כו, ה) ד"ה משפחת החנכי יז
 בד"ה ואלה בני שותלח (כו, לו) יז
 בנוגע למנין בני"י (כו, נא) יז
 בד"ה אך בגורל (כו, נה) יט
 בד"ה אלא משפחות לוי (כו, נח) יט
 בד"ה אשר ילדה אותה ללוי (כו, נט) יט
 בד"ה למשפחת מנשה בן יוסף (כז, א) כ
 בד"ה כן בנות צלפחד דוברות (כז, ז) כ
 בד"ה עלה אל הר העברים (כז, יב) כ
 ברש"י הנ"ל כ
 ברש"י הנ"ל כא
 ברש"י ד"ה כאשר נאסף אחיך (כז, יג) כא
 ברש"י ד"ה הם מי מריבת קדש (כז, יד) כא

- כב ברש"י ד"ה וידבר משה אל ה' וגו' (כז, טו)
 כב בפרק כז פסוק טז
 כג ברש"י ד"ה אלוקי הרוחות (כז, טז)
 כג ברש"י ד"ה קח לך (כז, יח)
 כג ברש"י הנ"ל
 כד בפסוק (כז, כג) כתיב... כאשר דיבר ה' ביד משה
 כד בפסוק (כח, ט-יא) וביום השבת וגו' ובראשי חדשיכם
 כד ברש"י ד"ה פעמיים (כא, יא) (גליון)
 כה ברש"י ד"ה פן בחרב אצא לקראתך (כ, יח) (גליון)
 כו רשימת בלאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפירש"י פ' מטו"מ ..

ח ס י ד ו ת

- כט השליכות דרצוא ושוב לה' תמוז
 כט השליכות דד"ה את קרבני לימים אלו

ה י ו ם י ו ם

- כט הע' ללוח היום יום

ל ק ו ט י ש י ח ו ת

א. בנוגע למה שדובר בהתוועדות, פ' חו"ב ש.ז. והוגה ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א באות יא "ויש להוסיף שענין זה שייך במיוחד ליום השבת לאחר חצות - כידוע שהזמן דיום השבת שלאחר חצות שייך במיוחד ליעקב... שכן "נחלת יעקב" היא "נחלה בלי מצרים... וזכיעקב שכתוב בו ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה" עכ"ל.

ומבואר בלקו"ש חלק ט"ו שיחת ויצא (א) את השייכות לנחלה בלי מצרים הבאה מענין "ופרצת" וקרוב לסוף השיחה שם מבאר שייכות נחלה בלי מצרים ליעקב דוקא ולא לשאר אבות וזלה"ק: "דוקא ביי יעקב"ן... וואס בליעם איז געווען דעם ביטול בתכלית - וואס דערפאר שטייט (אלס ההקדמה צו ברכת "ופרצת") "והי' זרעך כעפר הארץ", וואס עפר ווייזט אויף תכלית הביטול - האט ביי אים מאיר געווען בחי' יחידה, וואס דריקט זיך אויס בגילוי אין שמירת שבת כנ"ל בארוכה, עכלה"ק ועי"ש בארוכה אודות השייכות דשבת לבחי' יחידה.

ולכאורה גם אברהם אבינו ע"ה אמר (בראשית יח, כז) "ואנכי עפר ואפר" שלכאורה זה גם כן מורה על תכלית הביטול אצל אברהם וכמבואר בהתוועדות דשבת זו (ראה הנחות בלה"ק בהשמטות ה') ענין מאמר חז"ל "בשכת שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בשניו לשתי מצוות אפר פרה ועפר סוטה" וא"כ למה מודגש נחלה בלי מצרים דוקא אצל יעקב?

אולם אולי אפשר לחלק בדוחק בין עפר הנאמר גבי אברהם לעפר הנאמר גבי יעקב.

בשיחה בחלק ט"ו שם על המילים וואס עפר ווייזט אויף תכלית הביטול, מעיר אד"ש בהערה 40: ראה ב"ר עה"פ (פס"ט, ה) מה עפר עשוי דיך לכל כו' ע"כ לשון ההערה.

נראה שמדובר כאן בעפר שאין בו שום חשיבות עד כ"כ שדיש לכל.

משא"כ לגבי עפר דאברהם הביא אד"ש בשיחה דשבת זו מה שמבאר רבינו הזקן באגה"ק סי' ט"ו וכן לשון השיחה "באגה"ק מבאר רבינו הזקן מ"ש אברהם אבינו "ואנכי עפר ואפר" שאמר זאת על האת נשמתו המאירה בגופו מבחי' החסד דאצילות "שאיין דמיון וערך מהות אור האהבה המאיר בו אל מהות אור האהבה וחסד עליון שבאצילות, אלא כערך ודמיון מהות העפר שנעשה אפר אל מהותו ואיכותו כשהי' עץ נחמד למראה וטוב למאכל עד"מ" "שהאפר אין לו דמיון וערך אל מהות העץ הגדול באורך ורוחב ועובי קודם שנשרף בו" ובנוגע לעניננו - הרי ע"פ משל זה

מוכן בתוספת ביאור גודל מעלת הביטול ד"אנכי עפר ואפר",
עכ"ל השיחה.

ומזה ניתן לדייק הבדל שבין ב' בחינות עפר וביטול של
אאע"ה ושל יעקב: כי אאע"ה אמר "ואנכי עפר ואפר" על בחינת
החסד שבגופו שהשתנחה לגבי מה שהיתה באצילות ועפר היינו
בדוגמת העפר שבד' יסודות כמ"ש באגה"ק שם "והכל שב אל העפר
שהוא האפר הנשאר אחרי שנפרדו ממנו אמ"ר" משא"כ בחינת עפר
שביעקב שמורה על בחי' יחידה שלא משתנית ולא מתלבשת אפי'
לא במקיפים הרחוקים כמבואר בלקו"ש שם ע' 229.

ודבר זה גם ניתן לדייק מל' "עפר הארץ" (דוקא) הנאמר
גבי יעקב ל"עפר" (סתם) הנאמר גבי אברהם. שכמוכן מאגה"ק
עפר הנאמר גבי אברהם הוא בדוגמת יסוד העפר (ולא דוקא עפר
שדיש לכל אלא עפר) שיכול להמצא בכל דבר יוכל להיות דבר
חשוב כאחד ממרכיבי כל דבר.

והעירני חכם א' שחילוק זה יכול להתבטאות גם בדרך
ההלכה במ"ש אדה"ז בשו"ע הלכות פסח בענין "ביטול חמץ" (כידוע
שחמץ מורה על הישות וביטול חמץ על ביטול במכלית) סי' תל"ד
סעיף ז' וז"ל: "ויאמר כל חמירא וכו'... ולהוי כעפרא דארעא"
ומוסיף "פי' לפי שהזהב נקרא ג"כ עפר וכו'... לכן צריך
לפרש כעפרא דארעא)" עכלה"ק של אדה"ז.

ויכולים גם להוסיף שאולי זה מתאים גם עם מה שאמר אד"ש
שבת זו (ראה הנחות בלה"ק השמטות ה') שבד בבד עם ביטול
זה ד"ואנכי עפר ואפר" צריך להיות גם תוקף ועד לחכלית התוקף
עיי"ש וד"ל.

אבל עכ"ז צ"ל מש"כ בלקו"ש שם בחלק ט"ו שדוקא אצל
יעקב האיר בחי' יחידה כי הרי גם אצל אברהם האירה בחינה
זו כש"כ במאמר נתח ליראך תשל"ו שעתה יצא מוגה עיי' כ"ק
אד"ש (באות יג) "והיינו כי אאע"ה לא הי' מצילות לעצמו,
ואנכי עפר ואפר שזהו"ע המס"נ שמצד בחי' יחידה", וגם צ"ל
איך להתאים זה עם הביאור שבאגה"ק?

(אבל יש גם לדייק מהמאור שם שבד בבד עם ביטול זה
ישנו תוקף הכי גדול כש"כ שם וז"ל: "ודוקא מצד ביטול זה
ישנו תוקף הכי גדול... שפרסם אלקותו ית' בכל העולם"
עכ"ל המאמר).

* * *

(ב) גם צריך להבין מה שמביא כמאמר הנ"ל (באות ב)
שעבודת הנסיונות היא עיי' עבודת המס"נ עצמה... וי"ל שבכוחות
הנפש היא בחי' מקיף הרחוק, בחי' יחידה שבנפש ולהתאים את
זה עם המבואר בשיחה הנ"ל שבחלק ט"ו ע' 220 עיי"ש וז"ל:

"דערפאר קען ניט זיין די השראה פון בחי' יחידה אין די כלי הגוף; נאכמער: אפילו ניט אין די מקיפים שעל האדם, ווי לבושים און בית... [ניט בלויז לבושים, דער מקיף הקרוב... נאר אויך "בית" וואס איז א מקיף הרחוק...] קען דאך ניט זיין די השראה פון יחידה וואס איז מובדל לגמרי פון מענטשן" עכלה"ק.

הרב אליהו דהאן
אברך הכולל
- ברזקלין נ.י. -

ב. בלקו"ש פ' חוקת ש.ז. מביא את דברי הרמב"ם בהלכות פרה אדומה ספ"ג וז"ל תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו עד שחרב הבית בשני' ראשונה עשה משה רבנו שני' עשה עזרא ושבע מעזרא עד חורבן הבית והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אבי"ר.

וממשיך שם וז"ל נאך מער איז די תמי' בנוגע דעם סיוס דברי הרמב"ם "והעשירית יעשה המלך המשיח מהרה יגלה אבי"ר" - וואס דאס ווערט ניט דערמאנט אפילו במדרז"ל שי"ל שהם המקור דהרמב"ם ומביא בהערה 6 שם "וצ"ע וחיפוש מקורו דהרמב"ם" ע"כ.

יש להעיר מספר ללקוט יצחק (טעמי המצות ומנהגים) מצוה ת' סעיף יז בשם רקח שכנראה חולק על הרמב"ם ע"ד פרה האדומה העשירית וז"ל: "פרה אמרות ה' אמרות טהורות מזוקקות שבעת"ם; פ' פרה יש בה ז' פרות ז' הזיות, וז' כהניח וז' טהורים, ומפרישין ז' ימים ומזיזין ז' הזיות מז' פרות שנעשו, והיתה לבני ישראל למשמרת לפי שבעולם הזה מצאין ומטהרין מפי כהן, אבל לעתיד לבוא אינו כן אלא הקב"ה עתיד לטהרם שנאמר וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם (רקח)" עכ"ל.

משמע שלעתיד לבוא לא יצטרכו בכלל לפרה אדומה אלא הקב"ה בכבודו ובעצמו יטהרם.

ו"ל שבקשר לאפר פרה אדומה כתיב "ואסף איש טהור" דהיינו שבקשר לאסף צריך דוקה איש טהור והרי לעתיד לבוא מיד כשמשיח יבוא יהיו כולם טמאי מתים וא"כ אף אחד לא יכול לאסוף את אפר פרה אדומה ע"כ אומרים שמיד שמשיח יבוא יהיה הענין שזרקתי עליכם מים טהורים דהיינו שהקב"ה בכבודו ובעצמו יטהרם אבל זה רק יהיה מיד שמשיח יבוא כי לא יהי ברירה אחרת אבל לאחר זה שחרב יהו טהורים ויהיה אח"כ טמאי מת מזמן משיח וזה כבר יהיה לאחר שבני ישראל יהיו טהורים אז לא יהיה טהרת הקב"ה וזה יהיה ע"י משיח ע"י הפרה אדומה

דלעתיד לבוא, ועפ"ז אפשר לומר שאין מחלוקת בין הרמב"ם והרמב"ם אלא החילוק ביניהם זה בשני זמנים של לעתיד לבא הרקח מדבר מזמן הראשון שלעתיד לבא והטהרה אז יהיה ע"י הקב"ה משא"כ הרמב"ם מדבר מזמן יותר מאוחר שאז לא יצטרך להגיע לטהרה של הקב"ה ע"כ.

אברהם ישעי' הולצברג

- ישיבה גדולה מיאמי ביטש פלארידא -

ג. בגליון שמה (ס"ב) שאלתי בקשר למ"ש הרמב"ם בהל' מעה"ק (פ"ד ה"ט) "מביא הנודר קרבן עני" ובסוף הל' מחוסרי כפרה כתב "מביא ע"י קרבנות עשיר" - דלמה במעה"ק כל ההלכה מדובר בלשון רבים "קרבנות"?

וכעת נראה לבאר עפ"מ"ש בלקו"ש מצורע ש.ז. בביאור דברי הרמב"ם באורך, שתוכנו הוא שבמעה"ק הגדר הוא מצד הל' נדרים, ולכן אפי' עשיר מביא קרבן עני מצד הנדר (אם המצורע הל' עני), משא"כ במחוסרי כפרה שהגדר הוא מצד כפרת המצורע שלזה זקוקים לקרבן עשיר, כיון שבזה מודדים לפי הנודר ע"ש באורך.

נמצא, שבפועל מביא קרבן עשיר מצד כפרת המצורע, ומ"ש בהל' מעה"ק זה לא יוכל להתבצע בפועל שיביא קרבן עני (דשם מדובר רק מצד גדר הנדר באופן תיאורטי שמספיק קרבן עני - אבל לפועל לא שייך שיביא קרבן עני).

וא"כ לפי"ז ל"ל שבמעה"ק כתב בלשון יחיד "קרבן", כיון שקאי על חיובו של הגברא של המצורע, ואינו שייך לפועל - אבל לפועל הרי המצורע (והיולדת) מביאים מספר קרבנות, ולכן בהל' מחוסרי כפרה שמדובר מה שמבצע בפועל הנודר, ולכן שם כתוב "קרבנות" לשון רבים, שמביא את כולם בקרבן עשיר. וא"כ

הרב ישכר דוד קלויזנער

- נחלת הר חב"ד -

ש ל ח ת

ד. בנוגע למה שנתבאר בהתוועדות דט"ו תמוז אודות פסקי המחבר בשו"ע, דישנם פסקי הרמב"ם, שהרמב"ם חזר בו אח"כ, ותוקן בכתבי יד שלא הגיעו להמחבר, דמ"מ אין צריך לומר דהפסק דין שבשו"ע ישתנה מחמת זה, כיון דהפסק שבשו"ע הוא דעתו של ב"י, לא רק שהביא דעת הרמב"ם, ואפשר שהמחבר מ"מ לא חזר בו, עי"ש בארוכה.

הנה המהרי"ק בשורש צ"ד כתב וז"ל: כשדברי הראשונים כתובים על ספר ידוע ומפורסם והפוסקים האחרונים חולקים עליו הלכה כבתראי, אבל מה שנמצא כתוב בתשובת גאון אחד ולא עלה זכרונו על ספר ידוע, אפילו אם ימצא פוסק אחרון שסב"ל בהיפך מהגאון הקודם לו איכא למימר דילמא לא שמיע ליה לאותו פוסק האחרון, ואי שמע הוה הדר ביה עכ"ל, ומביא ראיה לזה מכתובות דף ס"ט לגבי ר' יוחנן דמסתפק שם אם שמע לרבי או לא עי"ש. ועי' גם בכללי הגמ' (להב"י) בס' הליכות עולם (דף ס"ו, א) שהביא זה מהמהרי"ק והוסיף כמה ראיות לזה. ועי' גם ברמ"א חו"מ סי' כ"ה סוף סעי' ב' וז"ל: אבל אם נמצא לפעמים תשובת גאון ולא עלה זכרונו על ספר ונמצאו אחרונים חולקים עליו אין צריכים לפסוק כדברי האחרונים שאפשר שלא ידעו דברי הגאון, ואי הוה שמיע להו הדרי בהו עכ"ל. וראה גם בלקו"ש חכ"א ע' 169 שהובא כע"ז לגבי ציור המנורה, ושם צויין ג"כ למ"ש אדה"ז בריש הל' מכירת חמץ, ובשו"ע יו"ד שלו סקפ"ט סי"ג סקמ"ג (שהוזכר בהתוועדות).

ועפ"יז לכאורה אכתבי צריך ביאור, דהן אמת דליכא הכרח שגם המחבר חזר בו, דדילמא סב"ל כסברא קמייתא ע"ד הא דידיה הא דרביה, אבל לאידך גיסא אפשר שבאמת הי' חוזר בו, ולפי הנ"ל נמצא דאין צריכים לפסוק כהשו"ע כיון דיש כאן ספק ואפשר לפסוק גם באופן אחר, וע"ד לשון הרמ"א הנ"ל דאי"צ לפסוק כדברי האחרונים וכו', ובפרט בנוגע להקל מחמת פס"ד השו"ע, דדילמא צריך להחמיר מספק.

ועי' ג"כ מה שכתבו בהקדמת שו"ת החשב"ץ ח"א וז"ל: וכן בדברים אשר בהלכות גיטין וקידושין נשנים, והכרעת מרן ז"ל להחמיר אין אנו רשאים לשנות מנהגנו שלא להוציא לעז על הראשונים, גם בדברים שלית בהו קולא ולא חומרא, כענין צדקתך בר"ה שחל בשבת וקריאת ואני תפלתי כשחל בשבת היום האיום והנורא... ואפילו בשאר דברים שהכרעת מרן בב"י להחמיר ונהגו להקל עפ"י פסק המחבר וטעמו, אין אנו חייבים לשנות מנהגנו בכל מה שנהגנו עפ"י פסקי הרב המחבר... כי רוב פסקיו

ליד מרן הב"י ז"ל לא הגיעו, ומאן לימא לן דאי הוא שמיע ליה דלאו כשיטתיה הוה אזיל בכל דבריו כאשר ראינו באותו מעט אשר הי' לפניו מדברי הרב המחבר, ודוגמא לדבר מה שראינו שפסק מרן בהל' ס"ת בדיון קרע הבא בתוך שלש שיטין לא יתפור כדעת מוריניו הריב"ש ז"ל בתשובה, ובזה החיבור כתב מוריניו הרשב"ץ ז"ל שאפילו עבר הקרע למעלה משלש שיטין. יתפור... ושם נאמר כי הריב"ש ז"ל מרוב ענותנותיה בקש ממנו לדון לפניו את הדין בטעמו ונימוקו... וכששמע ראיות הרשב"ץ ז"ל הודה לו פה אל פה. וכל זה למרן הב"י לא נודע, ולא ראה כי אם דברי הריב"ש אשר בספר הוחקו משם חפר כו' עכ"ל, וזה דומה גם לעניננו.

* * *

(ב) ועי' באר היטב או"ח סי' רכ"ג ס"ק ט"ו (לגבי ברכת הטוב והמטיב) וז"ל: ובודאי אילו הי' רואה הב"י כל הני רבותא לא הי' פוסק כהירושלמי עכ"ל, ועד"ז במג"א סי' רע"א ס"ק כ"ד ובודאי אילו ראה הרב"י דברי התוס' באותו פעם הי' פוסק כוותיהו עכ"ל. ועי' גם ט"ז יו"ד סו"ס נ"ב שכתב דאילו ראה הב"י הת"ה הארוך לא הי' מיקל כנגדו, ובט"ז יו"ד סו"ס קי"ג דאילו ראה הב"י הספר משמרת הכית לא הי' פוסק להיתר עי"ש. ועי' גם בשו"ת חיים שאל (להחיד"א) ח"א סי' ג"ו לענין דירה למעלה מביהכנ"ס דאי מרן ז"ל (הב"י) הי' רואה תשובת הרמב"ם הי' קובע הלכה כמותו להיתר עי"ש, ולכן מתיר שם להיתר, ובספרו יוסף אומץ סי' פ"ב לגבי נשים בברכות המצוות שהזמ"ג דהגם. דמרן ז"ל הב"י פסק שלא יברכו, נהא ודאי דאלו ראה תשובת רבינו יעקב ממרו"ש ודאי כך הי' פוסק עי"ש. ועי' בברכי יוסף או"ח סי' מ"ו ס"ק י"א לגבי ברכת הנותן ליעף כח, דאילו הי' הב"י רואה דעת האריז"ל למדך גם הוא יורה לברכה. עי"ש, אבל בכ"ז אפ"ל כמבואר בהשיחה דהוא בדרך ודאי דבהני דברים ודאי הי' פוסק באופן אחר, ובפרט בנוגע להאריז"ל כפי שהאריך בס' ארץ החיים כלל י"ג דקים להו לדרכנו דאי שמע מרן ז"ל דברי האריז"ל הוה הדר ביה עי"ש בארוכה.

* * *

(ג) ובענין זה יש להעיר ג"כ מ"ש בשו"ת כפי אהרן (ירושלים תרל"ט) ח"א אהע"ז סי' י"ג (דף צד, ב) וז"ל: והעלינו כי אין לזוז מקבלת מרן (הב"י) אף אם המצא ימצא איזה פוסקים מגדולי הראשונים אשר נגלו לנו אחרי זמנו של מרנא הקדוש ז"ל, לא נאמר אילו הי' רואה מרן דברי האשכנזי אלו הי' חוזר בו אף כי לתופסים דגל הקי"ל משתמשים הרבה מזה, מ"מ לנו שקבלנו הוראות מרן ז"ל לא יועיל זה, והטעם כי לפני גדולי האחרונים כמו המ"ח והר"ן והריטב"א וזולתם היו גלויים כל דברי הראשונים ז"ל, וכן דברי הגאונים היו גלויים לפני

הרי"ף והרמב"ם ומדלא הזכירו דבריהם אלמא לא שמיע או פי' אחרינא, או גירסא אחרת הי"ל בדבריהם, וא"כ דיי ובמה שראו עני קדשו של מרן ז"ל ואין לזוז מדבריו עכ"ל. (אבל סברתו לכאורה לא שייך בנדו"ד כשהרמב"ם עצמו חזר בו).

אבל כבר האריך לתמוה עליו בס' פני יצחק ח"ב (לבוורנו תרמ"ו) דף נח, ב וכתב דאין זה אמת כלל דלא עדיף מרן ז"ל מכל שאר גדולי הפוסקים המפורסמים דאמרינן בהו אילו הוה רואה כו' ואי הוה שמיע להו הוה הדר בי' וגם במרן אמרינן הכי דמאי שנא וכדכתב מהרי"ט אלגאזי בשמחת יו"ט עד"ז לגבי מרן ז"ל, וגם ספר בדק הבית למרן ז"ל יוכיח דראה בה מר שלא ראה בב"י, ולפעמים רבים חוזר בו מרן בבדק הבית כידוע, ואם כתבו הפוסקים דסב"ל על הסברות שמביא מרן בב"י בסתם והשמיטם בשו"ע מאחר שראה שאינה מסכמת כו' ה"ז היפך ממש ממ"ש הרב הנזכר (הכפי אהרן), גם טעמו שיהיב לן אין בו טעם לשבח דלא עדיף מרן גופיה מגברי רברבי דאתי מחמתיינו, כיון דאפילו בדעת הרמב"ם ושאר הראשונים אמרינן בהו אילו הוה שמיע להו כו' א"כ כ"ש דאמרינן הכי גם בדעת מרן ז"ל והדברים פשוטים, עכתו"ד, ואח"כ ביא דהכפי אהרן עצמו במקום אחר כתב לגבי הב"י דאילו הי' רואה כו' ונראה שחזר בו עיי"ש.

עכ"פ לפי"ז יוצא דבודאי יש אפשריות דאילו הי' המחבר יודע שהרמב"ם גופא חזר בו גם הוא אפשר שהי' חוזר בו, נמצא לפי"ז לכאורה דסו"ס אין להכריע כהשו"ע בדברים אלו, ובפרט בנוגע להקב, ועד"ז בדיני ממונות להוציא מיד המוחזק, וצריך ביאור.

* * *

ד) עוד יש להעיר בכללות הדבר דלכאורה כיון דהכרעתו של המחבר הוא עפ"י הרי"ף הרמב"ם והרא"ש, או שנים מתוך השלשה כמ"ש בהקדמתו דבמקום שנים מהם מסכימים לדיעה אחת נפסוק הלכה כמותם עיי"ש, ואם הרמב"ם חזר בו אפשר שהרוב מדיעות אלו סב"ל להיפך ממה שפסק, ולפי"ז לכאורה צריך לפסוק ההיפך מצד אחרי רבים להטות, היינו דלכאורה באופן זה ודאי הי' פוסק להיפך מצד הרוב דאחרי רבים להטות?

אבל פשוט דזה לא קשה כלל, דבכלל מקשים דאיך פסק כהרי"ף הרמב"ם והרא"ש במקום שלש רוב כמו בעלי התוס' וראשונים כו' דסב"ל באופן אחר? ותיירצו בזה עפ"י מ"ש בשו"ת תורת אמת (סי' ר"ז) שהטעם שאנו נוהגים לטעון קים לי לזכות המוחזק בממון אפילו במיעוט פוסקים נגד הרוב אעפ"י שמפורש בתוס' (ב"ק כז, ב) שמיעוט הדיינים נגד הרוב כמאן דליתא דמי, משום שלא כתבו התוס' כן אלא כשהדיינים נושאים ונותנים ביחד פנים אל פנים, וכיון שהרוב מחייבים

ולא קבלו טענת המיעוט לזכות, הרי המיעוט כמי שאינו, ואחרי רבים להטות, אבל בספרי הפוסקים שלא ראו איש את רעהו אלא כאו"א כתב דעתו בחיבורו, יש לומר שאילו ראו המריבים סברת המועטים והיו נושאים ונותנים עמהם ביחד בפלפול ובסברה ובראיות אפשר שהמרובים היו מודים לסברת המועטים ע"כ, ועי' בס' דגט פשוט בכללים כלל א' שהביא זה, ועפי"ז לא קשה דאיך פסק המחבר רק כהרי"ף וכו' במקום שיש רוב דסב"ל באופן אחר בשאר הראשונים, והלא אחרי רבים להטות, דלהנ"ל ניחא דבזה לא שייך לגמרי כלל זה, ועי' גם בס' שארית יהודא (ממהרי"ל זצ"ל) בהוספות לתשובותיו סי' י"ב (דף נח, ג) שכתב: שמעתי מאדמו"ר הגאון החסיד (אדה"ז) שמה שנקבעה ההלכה כדברי הרוב, אין זה אלא בדור ההוא שהיחיד והרבים נחלקו בדין שבא לפניהם, שעל זה נאמר אחרי רבים להטות אבל בדורות שלאחר מכן, כיון שיוכלו בי"ד אחר לסתור דבריהם כמו שמצינו בכתובות (סד, א) ובכמה מקומות משנה ראשונה ומשנה אחרונה וכמה פעמים פוסקים האמרואים הלכה כדברי היחיד מהתנאים... אין בזה משום אחרי רבים להטות עיי"ש, דלפי"ז נמצא דהא דפסק המחבר כב' הדיעות אי"ז מצד דין דרוב דאחרי רבים להטות דכנ"ל אי"ז שייך אלא במקום שדנים ביחד זה עם זה, אלא דכן הכריע, א"כ אפ"ל דאפי' במקום דהרמב"ם חזר בו אי"ז פועל שום שינוי בהכרעתו כיון דאפרש שהוא עצמו לא חזר בו וכנ"ל.

* * *

ה) במה ששאל כ"ק אדמו"ר שליט"א בשלחת י"ז בתמוז לגבי מ"ש הרמב"ם בסוף הל' מע"ש שכהנים ולוויים יש להם ערי מגרש, מלעתיד לבוא שאז יהיו להם חלק גמור ככל ישראל כמ"ש "שער לוי אחד" א"כ. למה יצטרכו מ"ח ערים וכו' וגם אפ"ל מצד זה שמתוודים כיון שיהיו להם חלק בארץ כו'.

לכאורה יש להקשות ממ"ש בהדיא ביחזקאל (מד, כח) "והיתה להם לנחלה אני נחלתם ואחזה לא תתנו להם בישראל אני נחלתם" משמע שלא יהי' להם חלק בארץ, ועי' בחי' הר"ן ב"ב קכב, א שמביא עוד פסוקים (יחזקאל מה א-ז, מח, י-יד) שלא יטלו חלק בארץ אלא שיהיו להם ערים לשבת בהן והוא מכלל התורה אשר ירימו כו', ובשו"ת עמודי אור סי' ע"ד כתב דאף דהסמ"ג כתב דלע"ל יטלו שבט לוי חלק בארץ, אין כוונתו חלק אחד משבטי ישראל, אלא כוונתו כלפי מה שבחלוקה הראשונה לא לקחו חלק כללי אבל נתנו להם כל שבט ושבת מנחלתו, ערים לשבת, אבל לע"ל יתנו להם חלק כללי תחילה כענין הערים שנטלו אז, אבל לא כשאר השבטים עיי"ש, (וראה הערות וביאורים מטו"מ תשד"מ בארוכה) דלפי פירושו לא קשה, כיון דגם חלקם זה ה"ה כערי מגרש, וגם רק משום ערי מגרש שייך שיתוודו, כיון דאין להם חלק ממש ככל ישראל ובשילחת שמח"ת ש.ז. נתבאר שליטת הרמב"ם דחלקם יהיו רק בקיני קניזי ואדמוני כי הלאו שלא

יטלו הוא רק על ארץ כנען עיי"ש. אבל: אי נימא דיש להם חלק גמור צריך ליישב קראי דלעיל דכתוב דאין להם נחלה ויל"ע, ובחי' הר"ן הנ"ל כתב דשער לוי אחד לא איירי בכלל אודות חלק בא"י אלא שבירושלים יהיו י"ב שערים כנגד י"ב שבטים עיי"ש.

* * *

(ו) במה שנתבאר בשיחת י"ז בתמוז אודות השם הל' בית הבחירה דדוקא מצד בחירה לא שייך בזה שום שינויים יש לקשר זה ג"כ עם שיטת ר' חיים בתוס' מגילה י, א, בד"ה ומאל טעמא, וכן בזבחים סא, דאפילו למ"ד קדושה ראשונה לא קדשה לעתיד לבוא, מ"מ לענין כמות לכו"ע אין להם היתר אח"כ, (כסתם משנה זבחים קיב, ב) עיי"ש, ובאחרונים הוכיחו דזהו גם שיטת הראב"ד דהרי בהל' ביהמ"ח פ"ו הי"ד השיג על הרמב"ם וסב"ל לענין קדושת ירושלים והמקדש ולא קדשה לע"ל, ומ"מ לא השיג על הרמב"ם שם בפ"א ה"ג לענין איסור במות, ומשמע דסב"ל דאסור, וזהו כשיטת ר' חיים הנ"ל דאיסור במות לא תלוי אם קדשה לע"ל או לא.

ואפשר לבאר בזה ע"ד הנ"ל דאיסור במות נובע מענין הבחירה במקום זה דוקא, וכמ"ש הרמב"ם בהל' יסודי התורה פ"ט ה"ג לגבי איסור במות "וירושלים נבחרת לכך" ובחירה זו אינה תלוי' בשום דבר ובשום טעם, ואפילו אם לא קדשה לע"ל מ"מ אי"ז פועל שום גריעותא בהמקום לענין היתר במות, ולכן לכו"ע אין אח"כ היתר במות.

אבל עי' ברש"י זבחים קז, ב, ד"ה וקדשה דסב"ל דלמ"ד לא קדשה לע"ל ליכא איסור במות, ועי' ג"כ ברש"י שם קיט, א בד"ה זו ועוד, וזהו רק לענין איסור במות אבל לכו"ע לע"ל יהי' בנין ביהמ"ק דוקא במקום זה מצד הבחירה, כי הבחירה במקום זה לא משתנה לעולם. ועי' עוד בלקו"ש ח"ט ע' 143. ח"ז ע' 91 הערה 93. וחכ"ד ע' 83, ולקו"ש תבוא תשמ"ה ס"ח למה נקרא הל' בית הבחירה.

הרב אברהם יצחק ברוך גערליצקי
- ר"מ בישיבה -

ה. במה ששאל כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחת י"ז בתמוז אודות הרש"י (כח, ב) דרש"י משנה מהספרי, יש לציין במה שנתבאר בלקו"ש ח"ג ע' 99 בארוכה בענין זה.

ושם נתבאר שלרש"י הל' גירסא אחרת בהספרי, וכעת אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א דזהו דוחק.

מ"מ גאלדבערג
- ברוקלין נ.י. -

1. בשיחת ט"ו תמוז ש.ז ביאר כ"ק אד"ש ביאור נפלא בדרך קביעות ההלכה של מרן הב"י ושאר הפוסקים, ולא רק קבלו הפסק מהרמב"ם וכו' בגדר "קבלה נקבל" אלא הכריעו ההלכה עפ"י שכלם הם, וזה תוקף פסק דינם, ועפ"ז מובן וברור דאין לזוז מפסקיהם להלכה אפ"י לאחר התגלות כת"י עתיקים, ומהדורות אחרות של הרמב"ם עי"ש בארוכה.

ויש להאיר ולהעיר בזה כמה ענינים. (א) כתב החיד"א (שם הגדולים מערכת הספרים ב, אות נ"ט, וברכ"י הו"מ סי' כה אות כ"ט) וז"ל: ודע שקבלתי מזקני תורה ויראה ששמעו מפה קדוש הרב הגדול עיר וקדיש מהר"ח אביאלעפיא שקבלה בידו, שעל כלל מרן בפסק הלכה ללכת אחרי שלשת עמודי בית ישראל, הרי"ף, הרמב"ם והרא"ש וכו', הסכימו קרוב למאתים רבנים כדורו, וכך ה"י מרגלא בפומא דהרב הנז' כי כל שיעשה כפסק מרן הנה עושה כמאתים רבנים עכ"ל.

ואף שראיתי פעם הערת כ"ק אד"ש בזה, שכ"ז אינו נכנס לגדר דבר שבמנין דע"ז אמרינן דצריך הב"ד שיבא אח"כ להתירו שיהי' גדול ממנו בחכמה ובמנין דהרי לא מצינו שלהרמ"א הי' לו ב"ד של מאתיים ואחד (ע"כ מההערה) אולם לחיזוק הפס"ד ודאי נימא.

(ב) בגדר קביעות ההלכה כהרמב"ם בכלל יש בזה אריכות גדולה בהפוסקים (וראה בזה שו"ת הר"ן סי' ס"ב, ושו"ת הרשב"א ח"א סי' רנ"ג, שו"ת אבן רוכל סי' ל' ועוד - לענין זה וכן לכמה ענינים דלקמן ראה מאמרו של י.ז. כהנה "הפולמוס סביב קביעת ההכרעה כהרמב"ם בספרו מחקרים בספרות התשובות).

ונצמצם עצמינו ליחס של מרן המחבר בזה שעליו דובר בארוכה בהשיחה קודש.

בכלל יש סוברים שצריכים לפסוק כהרמב"ם בגלל היותו מרא דאתרי', וראה:

(א) ב"י סי' ח' ד"ה לילה - בענין כסות לילה אם יש לברך עליו ברכת ציצית וז"ל ולענין הלכה נקטנין כהרמב"ם דרב מובהק הוא וכ"ש דרש"י ס"ל כוונתו, וכו' עכ"ל.

וראה שם בד"מ או א' דחולק על טעם זה דהרמב"ם רב מבזהק דגם החולקים חכמים גדולים ומובהקים הם והם הרבים גם הרא"ש שהוא כתראה הסכים לדבריהם.

(ב) אם האב מברך שהחיינו על מילת בנו שפסק הרמב"ם (הל' ברכות פ"ג הל' ט' הל' מילה פ"ג ג') וכתב הב"י (יו"ד סי' רס"ה ד"ה כתב הרמב"ם) ובכל ארץ ישראל וסוריא וסביכותי' נוהגים לומר שהחיינו לפי שהם סומכים בהוראותיהם על פי הרמב"ם

הרמב"ם ז"ל.

ג) בשו"ת אבקת רוכל לבעל הב"י סי' ר"א כתב הב"י בענין השאלה אם על פי דין אפשר לתקן חקנה ששום חכם שלא הגיע לארבעים שנה לא יהא רשאי לדון ולהורות.

שהרמב"ם השמיט בהל' תלמוד תורה (פ"ה הל'ד) ענין הגיל ופסק מרן כהרמב"ם וז"ל להיות פירוש זה לדעת הרמב"ם שהוא רבי' ומארי' דאתרא בכל זה המלכות וכו'.

וכל הנ"ל הוא בנוגע ספרו ב"י (ושו"ת שלו אבקת רוכל).

וביחס לשו"ע שלו יש שכתבו שאם שבספרו הב"י כתב שהכרעותיו הוא עפ"י שלשה עמודי ההוראה הנה בשו"ע תמך יסודו בעיקר בדברי הרמב"ם.

א) התיוו"ט בדברי חמודות לחולין פ"ח סי' קפ"ה כ' איך שכח הרב ב"י בספרו השו"ע דינא דגמרא... וגם לדברי הרמב"ם שעל פיו יסדו רוב ספרו ההוא.

ב) שו"ת מהר"ש לבית הלוי או"ח סי' ט' כתב שדרכו של מרן המחבר על הרוב לפסוק בספר הקצור (שו"ע) כסברת הרמב"ם ז"ל דמארי' דאתרא הוא.

ג) בכנה"ג או"ח סי' תס"ב הגב"י - הקשה על המחבר שפסק כסמ"ג דלחיד הוא לגבי שאר הוסקים והרמב"ם וז"ל שדרך רבינו המחבר ז"ל בספרו הקצר להעתיק לשון הרמב"ם ז"ל ככתבם וכלשונם להיות שהרב ז"ל (המחבר) חיבר חיבורו הקצר בא"י שנוהגין לפסוק כהרמב"ם.

וראה גם בשיירי כנה"ג או"ח סי' תצ"ה הגב"י ה. שכ' שהספר ההוא (שו"ע) מיוסד כולו על פי סברת הרמב"ם ז"ל דמרי' דארץ המערב הי'.

ומכל הנ"ל נראה שלדעת כמה פוסקים הלך המחבר בפסקיו בעקבות הרמב"ם בגדר מרא דאתרי' ואין מזה סתירה לביאור כ"ק אר"ש שז"ל ע"ד לא קאים אינש אדעתי' דרבי' על מ' שנה אבל אחר מ' שנה קאים ונעשה הפס"ד הכרעתו עפ"י שכלו הוא.

ובכללות הענין יש להעיר מדברי הב"י בטור או"ח סי' ל"א בדין תפילין בחול המועד (שיש מחלוקת אם להניחם) וז"ל ועשיו נהגו כל בני ספרד שלא להניחם בחוה"מ ושמעתי שמקודם היו מניחים אותם בחוה"מ כדברי הרא"ש ואח"כ מצאו שכתב רשב"י במאמר אחד (ראה זהו חדש עמוד סד צד ג') שאסור להניחם בחול המועד ועל כן נמנעו מלהניחם בחוה"מ ע"כ ודו"ק.

הרב טשה אהרן צבי וויס
- ברוקלין נ.י. -

פ ש ו ט ו ש ל מ ק ר א

ז. כילקוט מעם לועז בפרשתינו שואל וז"ל:

מהו השבח ששיבחה תרואת פנחס שהשיב חמת הקב"ה מישראל, וזה ה' יפה לכאורה אילו לא נפל איש מישראל, אבל עכשיו שנפל כ"ד אלף מישראל על עון זה למה נאמר ויכפר על בני ישראל, עכ"ל.

ועיין שם מה שתירץ.

וצריך להבין למה אין רש"י מפרש כלום בנוגע לזה.

ואולי אפשר לומר, עכ"פ בדוחק, שלרש"י אין זה קשה.

שהרי רש"י פירש בפרשת נח בד"ה קץ כל בשר (ו, יג):
כל מקום שאתה מוצא זנות וע"א אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת טובים ורעים.

וא"כ, אפשר לומר כאן, שלולי פנחס, שהשיב חמת הקב"ה מישראל, ה' מתים גם טובים, דהיינו, לא הכ"ד אלף מישראל בלבד, שעבדו ע"ז,

אלא גם אלו שלא עבדו ע"ז כלל, ופינחס פעל שרק אלו שעבדו ע"ז ימותו.

הרב וו. ראזנבלום

- ברוקלין נ.י. -

ח. עה"פ "והיתה לו ולזרעו גו' תחת אשר קנא לאלקיו וגו'" (כה, יג) מעתיק רש"י תיבת "אלוקיו" ומפרש: "בשביל אלקיו כמו המקנא אתה לי וקנאתי לציון בשביל ציון".

וצריך להבין:

(א) וצ"ל אחר שכבר פ' רש"י בפרשת בהעלותך (יא, כט) עה"פ "המקנא אתה לי" בד"ה "לוי": "כמו בשבילי, כל לשון קנאה אדם נותן לב על הדבר או לנקום או לעזור אנפרמ"ט בלע"ז אוחז בעובי המשא", הלא כבר ידוע א"כ שלשון "לוי" או "ל...". הסמוך לקינוי פירושו שביל א"כ למה צריך רש"י לחזור ע"ז כאן?

(ב) ועוד צ"ל למה רש"י מביא כאן ב' דוגמאות מפסוקים?

(ג) ואת"ל שצריך להביא דוגמאות (ראיות) אלו להבנת ענין זה (ל...: בשביל) ה' לו לרש"י להביאם בפעם הראשונה בפרשת בהעלותך?

הרב אליהו דהאן

- ברוקלין נ.י. -

ט על הפסוק בפרשתינו צרור את המדינים וגו' (כה, יז)-
 יח) צריך להבין, איפה המשך הענינים ורש"י לא מעיר ע"ז
 כלל, רק בפ' מטות מוצאים עוד הפעם נקום נקמת וגו' והבן
 חמש למקרא לא יחכה עד פ' מטות בשביל לדעת מה קרה עם הצווי
 הזה (ראה לקו"ש חח"י ע' 331 הע' 32 שמחלק בין הצווי פה
 להצווי בפ' מטות אבל עוד לא מתרץ השאלה פה).

הרב שלמה הכהן טוויל

- ברוקלין נ.י. -

י. עה"פ "ראובן בכור ישראל בני ראובן חנוך משפחת החנכי
 וגו' (כו, ה) מעתיק רש"י תיבות משפחת החנכיל" : ומפרש "לפי
 שהיו האומות מבזין אותם ואומרים מה אלו מתייחסין על שבטיהם
 סבורם הם שלא שלטו המצריים באמותיהם, אם בגופם שלטו ק"ו
 בנשותיהם לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מצד זה וי"ו"ד
 מצד זה לומר מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם. זה הוא שמפורש
 ע"י דוד שבטי י-ה עדות לישראל השם הזה מעיד עליהם לשבטיהם
 לפיכך ככולם כתיב החנכי הפלאי אבל בלימנה לא הוצרך לומר
 משפחת הימני לפי שהשם קבוע בו יו"ד בראש וה"א בסוף".

לכאורה הכרחו של רש"י לפרש את זה הוא מכפל לשון
 שבפסוק "חסוך משפחת החנכיל" ולא מההוספה של הה"א בהתחלה
 ומהיו"ד בסוף (כמבואר בשפ"ח ומשכיל לדוד) ולכך אין לדמות
 את מה שכתוב גבי אומות העולם לשון "היבוסים ואת האמרי ואת
 הגרגשי ואת החיזי ואת הסיני ואת גו' משפחות הכנעני" (בראשית
 פרק י. פסוקים טז, יז, יח).

א) ולפי זה צ"ל למה לא פי' רש"י את זה כבר בפרשת
 במדבר גבי בני לוי (ג, כא ואילך) "לגרשון משפחת הלבני ומשפחת
 השמעני אלו הם משפחות הגרשוני" וכן כתוב לגבי משפחות המררי
 (ג, לג) ולמשפחות הקהתי (ג, כז) ששם גם זה כפל לשון כי כבר
 מנו כל בני לוי לפני"ז בפסוקים י, יח, יט, וכב.

ולפי מה שרש"י כותב כאן "לפי שהיו האומות מבזין אותם
 כו' סבורם הם שלא שלטו המצריים באמותיהם אם בגופם היו
 מושלים ק"ו בנשותיהם וכו'" מובן שלא שייך שרש"י יביא דרשה
 זו לגבי בני לוי שלא היו משועבדים למצריים.

א"כ לפי זה קשה למה שם ישנו הכפל דקודם מונה את כל
 בני לוי ואח"כ חוזר ומונה אותם בלשון "הלבני, השמעני, הגרשוני,
 העמרמי היצהרי...". ואין רש"י מתעכב ע"ז?

ב) לכאורה מקורו של רש"י הוא מהפסיקתא דרב כהנא בשלח
 ויש לדייק כמה שינויים בין פירושו של רש"י לפסיקתא
 דר"כ:

כן איתא בפסיקתא שם: "לפי שהיו אומות העולם מונין לישראל ואומרים להם שהם בניהם של מצריים, כנפשותיהם של ישראל היו שולטין לא כל שכן בנשותיהם א"ר הושעי' באותה שעה קרא הקב"ה למלאך שהוא ממונה על ההריון אמר לו לך וצייר לי צורת הולך כדמות אבותם הד"ה דכתיב לראובן משפחת הראובני לשמעון משפחת השמעני.. א"ר אידי הי ברישי דתיבותא יו"ד בסופה, י-ה מעיד - עליהם שהן בניהם של אבותיהם ומה טעמא "ששם עלו שבטי י-ה עדות לישראל" שהם בניהם של אבותיהם", עכ"ל הפסיקתא דר"כ.

ויש לדייק: שם כתוב "מונין לישראל" וברש"י "מבזים אותם" (ועיין בלקו"ש חלק ח' בהבדל שבין מונין ולשונות אחרים בשחת חוקת (א)).

שם כתוב "שהן בניהם של מצריים" ורש"י כותב באריכות "סבורים הם שלא שלטו המצריים באמותיהם".

שם כתוב "כנפשותיהם... היו שולטין" ורש"י כותב "בגופם היו מושלים".

רש"י לא מכיא דברי ר' הושעי' אודות מלאך הממונה על ההריון.

בדברי רב אידי כתוב "הי ברישי דתיבותא יו"ד בסופה" ורש"י כותב "ה"א מצד זה ויו"ד מצד זה".

שם כתוב "י-ה מעיד עליהם שהן בניהם של אבותיהם" ורש"י כותב "שם זה מעיד עליהם לשבטיהם".

ג) למה צריך רש"י א) להביא הפסוק מתהלים "שבטי י-ה עדות לישראל" ב) ולהוסיף "שמפורש ע"י דוד" * שתיכות אלו אינם בפסיקתא דר"כ שכידוע כשרש"י מצטט בעה"מ זה להוסיף בהבנת פירושו ולכאורה זהו כאן רק אריכות בעלמא?

ד) השאלה שמביא רש"י אודות "אבל בימנה" אינה נשאלת אלא בפסוק מ"ד ולמה לרש"י להזכיר כאן?

ה) בנוגע לתירוץ של רש"י אודות שאלה "לפי שהשם קבוע בו יו"ד בראש וה"א בסוף" צ"ל א"כ למה הוסיף הפסוק ה"א בתחילתו? (ועיין במשכיל לדוד שהתעכב על שאלה זו ותירוץ דוחק קצת).

ו) צ"ל גם למה רש"י מעתיק תיבת "משפחת (החנכי)"?

הרב אליהו דהאן
אברך מהכולל
- ברוקלין נ.י. -

(* ראה הערה הבאה. המערכת

יא. ברש"י ד"ה משפחת החנכי (כו,ה): ... לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה"א מצד זה ויו"ד מצד זה... וזה הוא שמפורש ע"י דוד (תהלים קכב) שבטי י-ה עדות לישראל וכו' עכ"ל.

וצריך להבין: מצינו כמה פעמים שרש"י מביא פסוק מתהלים לפרש פסוק שבחומש ואעפ"כ אינו אומר שזה מפורש ע"י דוד.

ולדוגמא:

ברש"י ד"ה משנאיך (בהעלותך י, לה): אלו שונאי ישראל שכל השונא את ישראל שונא את מי שאמר והי' העולם שנא' (תהלים פג) ומשנאיך נשאו ראש ומי הם על עמך יערימו סוד, עכ"ל.

ולמה אין רש"י אומר כאן שזה מפורש ע"י דוד, וכן ע"ד

זה:

ברש"י ד"ה אשר דבר ה' אל משה (שלח טו, כב): אנכי ולא יהי' לך מפי הגבורה שמענום (תהלים סב) אחת דבר אלקים שתים זו שמעתי, עכ"ל.

וגם כאן אין רש"י אומר שזה מפורש ע"י דוד.

הרב וו. ראזנבלום

- ברוקלין נ.י. -

יב. בד"ה "ואלה בני שותלח (כו, לו) מפרש רש"י וגו'" "שאר בני שותלח נקראו תולדותיהם על שם שותלח ומערן יצאה משפחת רבה ונקראת על שמו ונחשבו בני שותלח לשתי משפחות צא וחשוב ותמצא בפרשה זו חמישים ושבע משפחות ומבני לוי שמונה הרי שישים ותמז וזהו שנאמר כי אתם המעט וגו' ה"א מעט חמשה אתם חסרים ממשפחות כל העמים שהן שבעים אף זה הבנתי מיסודו של רבי משה הדרשן אך הוצרכתי לפחות והוסיף בדבריו".

וצ"ל מה נוגע כאן לפשוטו של מקרא הדרשה של רבי משה הדרשן ואת"ל שדרשה מוכרחת לפשוטו לכאורה אין כאן מקומה אלא אחרי מנין כל המשפחות?

ב) וצ"ל לשון רש"י בסוף פירושו "אך הוצרכתי לפחות ולהוסיף בדבריו" הלא רגיל רש"י להביא דרשות להתאים לשונם לפשוטו של מקרא ואינו רגיל לציין ששינה את הלשון?

הרב אליהו דהאן

אברך מהכולל

- ברוקלין נ.י. -

יג. בנוגע למנין בני ישראל שבפרשתינו, מצינו שהסך הכל הי' שש מאות אלף ואלף שבע מאות ושלשים (כו, נא).

והסך הכל של בני ישראל בהמנין שבפרשת במדבר, הי' שש מאות אלף ושלושת אלפים וחמש מאות וחמישים (שם ב, לב).

וצריך להבין איך יתאים זה עם מה שפירש"י בסוף פרשת בלק (כה, ה) בד"ה הרגו איש אנשיו, וז"ל: כל אחד ואחד מדייני ישראל הי' הורג שנים ודייני ישראל שמונה רבוא ושמונת אלפים, עכ"ל.

שלפי"ז נמצא שדייני ישראל הרגו יותר מ-16 רבוא מישראל!

בנוגע להכ"ד אלף מפרש רש"י שהם היו משבט שמעון אבל בנוגע לזה אין רש"י מפרש כלל.

עוד דבר שצריכים להבין הוא בנוגע לשבט בנימין.

רש"י אומר בד"ה לזרח (כו, יג): שחסרו חמשה משפחות משבט בנימין.

וצריך להבין איך יתאים זה עם מה שמצינו שהמספר של שבט בנימין בפרשת במדבר הוא: חמשה ושלושים אלף וארבע מאות (שם א, לז).

וכאן, בפרשתינו, לאחר שחסרו חמשה משפחות, מספרם היו חמשה וארבעים אלף ושש מאות (כז, מא).

בו בשעה שבשבטים אחרים שלא חסרו משפחות מהם כלל, נתרבו רק כמה אלפים, או פחות.

עוד צריך להבין, בנוגע לשבט אפרים, שבפרשת במדבר הי' מספרם ארבעים אלף וחמש מאות (א, לג).

וכאן בפרשתינו היו מספרם רק שנים ושלושים אלף וחמש מאות (כו, לז).

ובנוגע לשבט מנשה הי' סדר הפוך בפרשת במדבר היו מספרם שנים ושלושים אלף ומאתים (א, לה).

וכאן בפרשתינו נתרבו והיו מספרם שנים וחמישים אלף ושבע מאות (כו, לד).

וצריכים ביאור בכל זה ואין רש"י מפרש כלום בנוגע לזה.

ונוסף לזה צריך להבין למה אין רש"י מפרש (מה שפירשו כמה מפרשי התורה), א) שבכל השבטים כתיב: בני ראובן: בני שמעון וכו',

משא"כ באפרים ובדן כתיב: אלה (בני).

ב) ברוב השבטים כתיב: לפקדיהם, ובמנשה, בנימין, ונפתלי כתיב: ופקדיהם, ובשמעון אין כתוב כלל ל' פקדיהם.

הרב וו. ראזנבלום

- ברוקלין נ.י. -

כא בד"ה "אך בגורל" (כו, נה) מפרש רש"י יצאו יהושע וכלב וכה"א ויתנו לכלב את חברון כאשר דבר משה ואומר ע"פ ה' נתנו לו את העיר אשר שאל".

וצ"ל למה מביא רש"י פסוק לראי' בשביל כלב משופטים א ולא את הפסוק שבפרשת שלח (יד, כד) "ועבדי כלב עקב... רוח גו' והביאותיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו יורישנה" ושם פירש"י בד"ה "אשר בה שמה" "חברון תנתן לו"?

* * *

ב) בד"ה "אלה משפחות לוי" (כו, נח) מפרש רש"י: "חסר כאן משפחת השמע"י ועזיאל"י וקצת מן היצהרי"י".

וצ"ל למה הוצרך רש"י לפרש את זה כאן הלא כבר פירשו בד"ה "לזרח" (כו, יג) "ומבני לוי נפלו ארבע משפחות משפחות שמעי ועזיאל"י ומבני יצהר לא נמנו כאן אלא משפחת הקרח"י?"

המשכיל לדוד מתעכב ע"ז ומשיב שכאן רש"י רוצה לתרץ שאלה המתעוררת בסדר מניית משפחות לוי שמונה קודם מגרשון ומקתה וב' משפחות מררי ואחר כך חוזר ומונה הקרחי שהוא מקתה ולכך מביא רש"י שמשפחת הקרחי אינה אלה יתרה מן היצהרי, עכ"ל תוכן דבריו של המשכיל לדוד.

ולכאורה תירוץ זה אינו מספיק כי לשאלה זו הי' מספיק לרש"י להסתמך על מה שכתב כבר בד"ה "לזרח" ששם מובא הענין יותר באריכות ובביאור יותר "ומבני יצהר לא נמנו כאן אלא משפחות הקרח"י".

ועוד ועיקר אין רש"י מרמז לכאורה על השאלה הזאת בכלל בפירושו והעיקר חסר מהספר?

והי' לו לפחות לרמז ע"ז בד"ה בהוסיפו על התיבות "אלה משפחות לוי" תיבת וגו'?"

* * *

ג) בד"ה "אשר ילדה אותה ללוי" (כו, נט) מפרש רש"י: "אשתו ילדתה במצרים לידתה במצרים ואין הורחה במצרים כשנכנסו לתוך החומה לידתה, והיא השלימה מנין שבעים שהרי אי אתה מוצא אלא ששים ותשע".

כאן רצונו של רש"י לפרש מי ילדה, וכן יתור לשון "דמצרים" (כן מובא בשפ"ח וברא"ם) וא"כ לכאורה מה נוגע כאן בהבנת פשט"מ ש"היא השלימה מנין שבעים שהרי בפרטן אי אתה מוצא אלא ששים ותשע?"

* * *

(ד) בד"ה "למשפחת מנשה בן יוסף" (כז, א) מפרש רש"י:
 "למה נאמר והלא כבר נאמר בן מנשה אלא לומר לך יוסף חבב
 את הארץ שנאמר והעליתם את עצמותי וגו' ובנותיו חבבו את
 הארץ שנאמר תנה לנו אחוזה וללמדך שהיו כולם צדיקים שכל
 מי שמעשיו ומעשיו אבותיו סתומים ומפרט לך הכתוב אחד מהם
 ליחסו לשבח הרי זה צדיק בן צדיק, ואם יחסו לגנאי כגון
 בא ישמעאל בן נתני' בן אלישמע בידוע שכל הנזכרים עמו רשעים
 היו".

- (א) וצ"ל למה הוצרך רש"י לפרש את זה בב' אופנים?
 (ב) למה שינה רש"י מלשונו הרגיל בהביאו את פי' הב'
 שכתב "וללמדך" ולא "ד"א" וכדומה?
 (ג) מה שיך לכאן ולהכנת פשוטו של מקרא תיבות "ואם
 יחסו לגנאי כו'?"

* * *

(ה) בד"ה "כן בנות צלפחד דוברות" (כז, ז) מפרש רש"י:
 "יפה תבעו אשרי אדם שהקב"ה מודה לדבריו".

במשכיל לדוד, שרש"י בא לפרש למה נכתב בפסוק לשון
 "דוברות" דהול"ל ל' "עבר" וגם לא בל' "דיבור ולא בל' "שאלה"
 ושלכן פירש"י "יפה תבעו" כי לא הי' בל' שאלה "אלא שאמרו
 את דבר תורה ודין אמת" עי"ש בפירושו.

אבל זה רק מסביר למה רש"י כתב חלק הא' שבפירושו ועדיין
 לא מובן מה שיך לפשוטו של מקרא סוף פירושו "אשרי אדם
 שהקב"ה מודה לדבריו"?

* * *

(ו) בפסוק "עלה אל הר העברים הזה וראה את הארץ אשר נתתי
 לבני ישראל" (כז, יב).

צ"ל למה לא פי' רש"י ש"הר העברים" הוא "הר נבו" כי
 לולי זאת אפשר לשאול אותה שאלה שמביא רש"י בפרשת חוקת
 (כ, כב) בד"ה "הר ההר" "ואע"פ שהענן הלך לפניו וכו'?"

* * *

(ז) בד"ה "עלה אל הר העברים" (כז, יב) מפרש רש"י בב'
 אופנים "למה נסמכה פרשה זו לכאן" (עיין בשפ"ח ובמשכיל
 לדוד שמפרשים הצריכותא שבב' הפירושים) אבל עדיין צריך
 להבין מה מוסיף המשל שמביא בסוף פירושו - "משל למלך שגזר
 על בנו שלא יכנס לפתח פלטין שלו נכנס לשער והוא אחריו
 לחצר והוא אחריו לטרקלין והוא אחריו כיון שבא ליכנס לקיטון
 א"ל בני מכאן ואילך אתה אסור ליכנס" - לפשוטו של מקרא

לכאורה זהו רק כפל לשון מהד"א?

הרב אליהו דהאו
אברך מהכולל
- ברוקלין נ.י. -

יד. ברש"י ד"ה עלה אל הר העברים (כז, יב): ד"א כיון שנכנס משה לנחלת בני גד ובני ראובן שמח ואמר כמדומה שהותר לי נדרי משל למלך שגזר על בנו שלא יכנס לפתח פלטין שלו נכנס לשער והוא אחריו לחצר והוא אחריו לטרקלין והוא אחריו כיון שבא ליכנס לקיטון א"ל מכאן ואילך אתה אסור ליכנס.

והנה לכאורה המקור לרש"י זה הוא בספרי וצ"ל למה מוסיף רש"י, בהמשל, על מה שכתוב בספרי.

שבספרי הלשון: ... נכנס לשער והוא אחריו לטרקלין והוא אחריו וכו'.

ורש"י מוסיף ... לחצר והוא אחריו.

* * *

ב) ברש"י ד"ה כאשר נאסף אהרן אחיך (כז, יג): ... בכ"מ שכתב מיתתם כתב סרחונם לפי שנגזרה גזרה על דור המדבר למות במדבר בעון שלא האמינו לכך ביקש משה שיכתב סרחונו שלא יאמרו אף הוא מן הממרים הי' ... משל לשתני נשים ... אף כאן בכל מקום שהזכיר מיתתן הזכיר סרחונם להודיע שלא היתה בהם אלא זו בלבד, עכ"ל.

וצריך להבין, בפרשת חוקת, בנוגע למיתת אהרן כתיב (כ, כד): ... על אשר מריתם את פי למי מריבה.

ולמה לא פירש רש"י כל ענין זה, שם.

* * *

ג) ברש"י ד"ה הם מי מריבת קדש (כז, יד): ... ד"א הם שהמרו במרה הם היו שהמרו בים סוף הם עצמם שהמרו במדבר צין, עכ"ל.

וצריך להבין:

א) גם בפרשת חוקת כתיב (כ, יג): המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל וגו', ולמה לא פירש רש"י זה שם.

ב) למה נקט רש"י בסדר הזה: מרה, ים סוף, מדבר צין, הלא הסדר הי' : ים סוף, מרה, מדבר צין.

ג) למה נקט רש"י רק שלשה פעמים אלו שהמרו בני ישראל, הלא כתיב בפרשת שלח (יד, כב): ... וינסו אותי זה עשר פעמים וגו'.

* * *

ד) ברש"י ד"ה וידבר משה אל ה' וגו' (כז, טו): להודיע שבחן של צדיקים שכשנפטרין מן העולם מניחין צרכן ועוסקין בצרכי צבור, עכ"ל.

וברש"י ד"ה לפקד ה' (כז, טז): ... אמר הגיע שעה שאתבע צרכי שירשו בני את גדולתי, עכ"ל.

והנה לכאורה רש"י זה הוא בסתירה למה שאמר לפני זה "שמניחין צרכן" וכו'.

הרב וו. רוזנבלום
- ברוקלין נ.י. -

טו. בפדשתינו פרק כ"ז פסוק ט"ז כתב רש"י "כיון ששמע משה שא"ל המקום תן נחלת צלפחד לבנותיו, אמר (-משה) הגיע שעה שאתבע צרכי, שירשו בני את גדולתי כו" " שמזה מובן שמשה טרם ידע שבניו לא יטלו גדולתו.

ואילו לעיל בפרשת חוקת פרק כ' פסוק כ"ה, כותב רש"י "בדברי ניהומים אמור לו אשריך שתראה כהרך נתון לבנך מה שאין אני זכאי לכך".

שמזה משמע שהקב"ה אמר למשה שבניו לא יטלו את כתרו, וגדולתו יותן לאחר.*

ועוד, הלא בפ' בהעלותך (יא, כח) כותב רש"י "... ד"א ... לפי שהיו מתנבאים משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ", מוכח מזה שמשה ידע שבניו לא ירשו את גדולתו, כבר מפ' בהעלותך, ואם כן קשה למה חשב משה כאן (בפ' פנחס) שבניו ירשו אותו?

הרב שד"כ קיומאן
- ברוקלין נ.י. -

* (אולי אפ"ל דבתחילה ידע שבניו לא ירשו מקומו, אבל

טז. ברש"י ד"ה אלוקי הרוחות (כז, טז): ...מנה עליהם
מנהיג שיהא סובל כל אחד ואחד לפי דעתו, עכ"ל.

ברש"י ד"ה אשר רוח בו (כז, יח): כאשר שאלת שיוכל
להלוך כנגד רוחו של כל אחד ואחד.

וצריך להבין, למה לא פירש רש"י בשני המקומות באופן
אחד.

ולכאורה פירוש אחד הוא בהיפוך ממש לפירוש השני.

* * *

ב) ברש"י ד"ה קח לך (כז, יח): קחנו בדברים אשריך שזכית
להנהיג בניו של מקום, עכ"ל.

ברש"י ד"ה ויקח את יהושע (כז, כב): לקחו בדברים והודיעו
מתן שכר פרנסי ישראל לעוה"ב, עכ"ל.

וצריך להבין, למה לא פירש רש"י זה בד"ה קח לך (הנ"ל).

דהיינו שהקב"ה ציוה למשה להודיע ליהושע מתן שכר
פרנסי ישראל לעוה"ב*

הרכ וו. ראזנבלום

- ברקלין נ. י. -

יז. עה"פ (כז, יח) "ויואמר ה' אל משה קח לך את יהושע בן
נון וגו'" מעתיק רש"י תיבות "קח לך" ומפרש "קחנו בדברים

כשראה בנוגע לבנות עלפחד שנטלו חלק אביהם, חשב שאולי
אם יתחנך לפני הקב"ה עכשיו שיטלו בניו הגדולה, יתרצה
הקב"ה ויתן לבניו שימלא מקומו.

(*) ראה גם הערה הבאה.
המערכת.

אשריך שזכית להנהיג בניו של ימקום המפרשים מסבירים שהכרתו של רש"י לפרש את זאת הוא כי אין שייך קיחה לגבי בני אדם, וכבר העידו ע"ז כמה פעמים שלכאורה אחר שכבר פי' פעם א' שקיחה בבני אדם הוא בדברים למה צריך עוד רש"י לחזור ולפרש? ועוד קשה מה שייך לפירושו שקיחה בבני אדם הוא בדברים את תוכן מה שהוא אמר וכבר הערתי שיש כמה מקומות שלא מביא רש"י את תוכן הדברים? (עיי' בגליון מב(שדמ) אות ח (ב), וגליון מד(שמו) אות ט מה שהעירו ע"ז).

הרב אליהו דהאן
אברך מהכולל
- ברוקלין נ.י. -

יח. בפסוק (כז,כג) כתיב: ...כאשר דבר ה' ביד משה. וצריך להבין, בפרשת קרח בפירוש"י בד"ה כאשר דבר ה' ביד משה לו (יז,ה), איתא, וז"ל: ...ומהו ביד משה ולא כתב אל משה וכו', עכ"ל.

הלא גם כאן צריך להבין זה, ולמה אין רש"י מפרש כלום על זה.

* * *

ב) בפסוק (כת,ט): וביום השבת וגו'. ובפסוק (כח,יא): ובראשי חדשיכם וגו'.

עיי' בילקוט מעם לועז ששואל כאן וז"ל: למה בקרבן של שבת נאמר בלשון יחיד וביום השבת, ואילו כאן בר"ח נאמר ובראשי חדשיכם ולכאורה ה"ל צריך לומר ובראש חודש בלשון יחיד, כמו שנאמר בשאר המועדים.

ועיי' שם מה שתירץ.

וצריך להבין למה לא פירש רש"י על זה כלום.

הרב וו. ראזנבלום
- ברוקלין נ.י. -

יט. בגליון מה(שמז) הביא הרב מ.ל. הרש"י ד"ה "פעמיים" (כא,יא) שרש"י מפרש "לפי שבראשונה לא הוציא אלא טיפין לפי שלא צוה המקום להכותו אלא ודברתם אל הסלע והמה דברו אל הסלע אחר ולא הוציא וכו'..." ועל זה שאל הנ"ל מדוע אם כן יצאו "טיפין"? הרי זה גופא ענין למעלה מן הטבע?

עכ"ל השאלה בגליון הנ"ל.

אבל במחילת כבודו, קושיא מעיקרא ליתא.

הטיפין לא יצאו מהסלע "האחר" כפי שהבין שואל הנ"ל
אלא מאותו הסלע שנזדמן להם אחרי כך והכהו, ובהכאה הראשונה
"לא הוציא אלא טיפין".

* * *

ב) עוד בגליון הנ"ל, הביא הרב א.ד. הרש"י ד"ה "פן
בחרב אצא לקראתך" (כ, יח), שרש"י מפרש דברי מלך אדום לישראל
שומר "אתם מתגאים בקול שהורישכם אביכם ואמרתם ונצעק אל
ה' וישמע קולנו, ואני אצא אליכם במה שהורישני אבי, ועל
חרבך תחיל", ושואל הנ"ל על השינוי שבין ד"ה הנ"ל ובין
ד"ה "וישמע קולנו" (כ, טז) ששם לשונו של רש"י - "בברכה
שברכנו אבינו הקול קול יעקב" וכאן הלשון ברש"י "שהורישכם
אביכם"?

הביאור בזה נראה מובן וגם פשוט:

דברי רש"י כאן בפ' חוקת בסגנון דברי מלך אדום
"שהורישכם אביכם... שהורישני אבי" ברור שהכוונה על יעקב
ועשיו, ומתאים המונח ירושה. שיש מעלה מיוחדת הנמצא ביעקב
(אבינו) שעובר בירושה לבניו (בדרך ירושה מאבות לבנים).

(ואותו הדבר לגבי עשיו בתכונתו בענין החרב).

ולא היל' מקום כלל וכלל ברש"י לכתוב כאן "בברכה שבירך
אתכם אביכם" (יעקב).

משא"כ בד"ה "וישמע קולנו" הנ"ל - הרי משמעות בלשון
רש"י - "בברכה שברכנו אבינו הקול קול יעקב" - בהכרח הוא
על יצחק, שהוציא מפיו דיבור הנ"ל אודות יעקב, וכן נקבע
לדורות, אבל לא שהוריש (ממה שבעצמו) ענין הנ"ל ליעקב
ובניו. האם היל' מתאים כאן הלשון "בקול שהורישני אבינו"
בקשר לדברי יצחק "הקול קול יעקב"?

האם בפשוטו של מקרא שבפרשת תולדות בדברי יצחק הנ"ל
מדובר בו בענין הנמצא ביצחק (אבינו) שעובר ליעקב ובניו?

וכן הדבר הזה ממש בפירוש רש"י שבצד השני בענין "החרב"
"והידיים ידי עשיו", ירושתו של אדום.

כשהמדובר בפיל' רש"י על עשיו "במה שהורישני - אבי"
(בד"ה פן בחרב אצא לקראתך הנ"ל), אז מדובר על ירושה, כפשוטו
ומוכן שהענין נמצא בעשיו ועובר לבניו (אדום) בדרך ירושה
מאבות לבנים.

אבל כשהמדובר על יצחק שקבע בפיו "והילדים ידי עשיו",
 אז כותב רש"י "בהבטחת זקננו" (בד"ה וביד חזקה כ, כ).
 אבל מה שכן דורש ביאור כאן בפ' חוקת בענין הנ"ל (וכעין
 זה בסגנון אחר קצת שאלתי כבר בגליון מה(שמז)):
 למה כשהמדובר על "ילדים ידי עשיו" (בד"ה וביד חזקה)
 מקשרו רש"י ל"זקננו" (יצחק),
 וכשהמדובר אודות "ועל חרבך תחיל" (בד"ה פן בחרב אצא
 לקראתך) מקשרו רש"י לזה "שהורישני אביל" (עשיו)?

יוסף וולדמאן
 - ברוקלין נ.י. -

כ. רשימת ביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפירש"י פ' מטו"מ

<u>נת' בהתוועדות</u>	<u>פרק ופסוק ד"ה</u>	<u>מטות</u>
מטו"מ תשכ"ה(פ)	ראשי המטות	ל, ב
מטו"מ תשכ"ו(פ)	לא יחל דברו	ל, ג
מטו"מ תשכ"ז ¹	למה אין רש"י מפרש למה חזר הכתוב בסיכומו רק על ה"חוקים" שבדיני נדרים ולא על עיקר הדין דנדרים.	ל, ז
מטו"מ תשל"ג	למה אין רש"י מפרש מהו ענין החוקים החוקים בענין הנדרים	שם
מטו"מ תש"מ	נקמת ה'	לא, ג
מטות תשמ"א	ויקחו את כל השלל וגו'	לא, יא
מטו"מ תשל"ה ²	בדבר בלעם	לא, טז
מטו"מ תשמ"ב ³	כל הדרג נפש	לא, יט
מטו"מ תש"מ	תחטאו	שם
חוקת תשכ"ה ⁴	ויאמר אלעזר הכהן גו'	לא, כא

<u>כת' בהתוועדות</u>	<u>ד"ה</u>	<u>פרק ופסוק</u>
אחש"פ, ומוצאי ש"פ שמינל תשל"ט	ויאמר אלעזר הכהן גו'	שם
נשא תשל"ו ⁵	אך כמי נדה יתחטא	לא, כג
נשא תשל"ו ⁵	וכל אשר לא לבוא באש	שם
נשא תשל"ו ⁵	תעבירו במים	שם
מטו"מ תשל"ב ⁶		לא, כו ואילך
מסעי תשמ"א	למה אין רש"י מפרש, מדוע קבלו הלואים חלק מבזת מדין?	לא, ל
מטו"מ תשכ"ט ⁷	לפני בני ישראל	לב, יז
מטו"מ תשמ"ג ⁸	חוותיהם	לב, מא
מטו"מ תשכ"ה ⁸	ויקרא לה נבח	לב, מב
		<u>מסעי</u>
מטו"מ תשכ"ה ⁹	אלה מסעי	לג, א
מסעי תשד"מ	למה אין רש"י מפרש, מדוע נאמר כאן שהיו "שבעים תמרים"?	לג, ט
מסעי תשכ"ז (פ)	על פי ה'	לג, לח
מסעי תשד"מ	למה אין רש"י מפרש, מדוע פירש כאן הכתוב התאריך <u>המדויק</u> "בחדש החמישי באחד לחודש"?	שם
מסעי תשכ"ז ¹⁰	וישמע הכנעני	לג, מ
	וישמע הכנעני (ולמה אין רש"י מפרש מתי חזרו ענני הכבוד)	שם

מוצאי ש"פ מטו"מ,
דברים, ט"ו מנ"א,
(ומוצאי ש"פ ראה)
תשל"ט 11

<u>נת' בהתוועדות</u>	<u>ד"ה</u>	<u>פרק ופסוק</u>
מטו"מ תשל"ו	מבית הישימות עד אבל השטים	לג, מט
12 מטו"מ תשכ"ו	זאת הארץ אשר תפול לכם וגו'	לד, ב
12 מטו"מ תשל"ב	זאת הארץ אשר תפול לכם וגו'	שם
מוצאי ש"פ מטו"מ תשל"ט	זאת הארץ אשר תפול לכם וגו'	שם
12 מטו"מ תשכ"ו	תפול לכם	שם
12 מטו"מ תשל"ב	תפול לכם	שם
מוצאי ש"פ מטו"מ תשל"ט	וגבול ים	לד, ו
מטו"מ תשל"ז	אשר ינחלו לכם	לד, יז
מסעי תשמ"א	למה אין רש"י מפרש, מדוע ציווה הקב"ה לתת להלווים ערים בעבר הירדן!?	לה, ו
מטו"מ תשל"ד	עד מות הכהן הגדול	לה, כה
מטו"מ תשל"ד	אשר משח אותו בשמן הקדש	סח
13 מטו"מ תשכ"ה	מחלה תרצה וגו'	לו, יא

-
- 1) לקו"ש ח"י"ג ע' 105-109. 2) לקו"ש ח"י"ח ע' 357-362.
 3) לקו"ש מטות תשד"מ. 4) לקו"ש ח"י"ח ע' 182-185. 5) לקו"ש ח"י"ח ע' 367-370. 6) לקו"ש ח"י"ג ע' 110-113. 7) לקו"ש ח"ט"ו ע' 391-398. 8) לקו"ש ח"י"ח ע' 371-377. 9) שם ע' 390-398. 10) לקו"ש ח"י"ח ע' 192-199. 11) לקו"ש ח"י"ח ע' 253-261. 12) לקו"ש ח"י"ג ע' 122-127. 13) לקו"ש ח"י"ח ע' 200-206.

ח ס ל ד ו ת

א. בל"ה זאת חוקת התורה בלקו"ת מבאר ע"ד הענין דרצוא ושוב שהוא עבודת כללית כו' ויש להעיר שענין זה הוא מהמרכבה דיחזקאל שהי' הה' תמוז שחל לרוב הפעמים בפ' חוקת.

בד"ה את קרבני גו' מבאר ע"ד ענין הקרבנות וביהמ"ק כו' ויש להעיר שפ' פינחס חל בעיקר בהג' שבועות דחורבן ירושלים כו'. וראה עוד ס' נפש כל חי להר' חיים פאלאג' ערך "קרבנות" השייכות בן קרבנות וי"ז בתמוז כו'.

ומכאן אנו רואים עד כמה מדוייקים הענינים שבלקו"ת.

* * *

ה י ו ם ל י ם

ב. כ"ט סיון: עבודת האדם ע"פ תורת החסידות, להרגיל את עצמו לראות ענין השגחה פרטית - להעיר שהיום הוא שבועיים לפני חג הגאולה (י"ב-י"ג תמוז) והרי כמבואר ברשימותיו הרי ענין השגח"פ האט עם געהאלפן דורכטראגן (יסורי) (יסורי) המאסר (נת' בלקו"ש חכ"ג, ע' 157).

ד' תמוז: "חסידי אחד או תלמיד אחד כאשר נותן לבו ודעתו ונפשו על התורה וחיזוקה" - להעיר שג' לשונות ("לבו ודעתו ונפשו") הם כנגד ג' שליטין שבאדם: לב ומוח וכבד (שהרי הדם הוא הנפש והרי נפש ענינו כבד וכן בו הוא ענין הדם ביותר).

יו"ד תמוז: "אז א איד קומט אין א ארט איז עס צוליב א כוונה טאן א מצוה ... א איד איז א שליח של מעלה" - ראה מד"ת (מובא בחסידות) כבדו את המצות שהן שלוחי שגם מצות נק' בשם שלוחים.

שליח של מעלה - להעיר ממרז"ל שלוחי דרחמנא.

כח המשלח - ראה לקו"ש ח"ט (הוספות לפ' שופטים ע')

323

הרב מיכאל אהרן זעליגזאן
- ברוקלין נ.י. -

לזכות
כ"ק אדמו"ר שליט"א
והרבנית שתליט"א

לאריכות ימים ושנים טובות

ויהי רצון שיראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו,
חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך
בריאות הרחבה ונחת, ובקרוב ממש נלך, כל
בניי שליט"א, קוממיות לארצנו הקדושה,
ושנזכה בקרוב ממש ל"דידן נצח"
שתהיי יד החסידים על העליונה
ולביטול גזירת "מיהו יהודי"

נדפס ע"י

הת' ניטן שיחי' דובאוו

מחנה גן ישראל

קאלקאטקא - משיגעז